

Türk Turizm Araştırmaları Dergisi

2021, 5(2): 1167-1183.

DOI: [10.26677/TR1010.2021.760](https://doi.org/10.26677/TR1010.2021.760)

ISSN: 2587-0890 Dergi web sayfası: <https://www.tutad.org>

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Ege Bölgesi'ndeki Sakin Şehirler Üzerine Çevrimiçi Bir Araştırma: TripAdvisor Örneği

Öğr. Gör. Çağla ALİMANOĞLU, Kıbrıs Batı Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, e-posta: caglalimanoglu@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3877-7635>

Doç. Dr. Ahu YAZICI AYYILDIZ, Adnan Menderes Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Aydın, e-posta: ayazici@adu.edu.tr
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1301-2428>

Öz

İtalya'da ortaya çıkan "cittaslow" kavramı, Türkiye'de de yaklaşık son 10 yıldır özellikle turizm sektörü ve alanda yapılan akademik çalışmalarda oldukça adı geçen bir kavram haline gelmiştir. Bu doğrultuda, araştırmanın amacı; Türkiye'de Ege Bölgesi'nde yer alan ve "sakin şehir (cittaslow)" olarak seçilen Seferihisar, Akyaka, Yenipazar ve Köyceğiz'i ziyaret eden yerli ve yabancı turistlerin 2020 yılı itibarıyla TripAdvisor Web Sitesi üzerinden yapmış oldukları yorumları içerik analizine tabi tutarak analiz etmektir. 2020 yılı içerisinde TripAdvisor üzerinden yapılan yorumlarda Yenipazar hakkında herhangi bir yoruma rastlanılmamaktadır. Araştırma bulgularına göre, diğer üç destinasyon ile ilgili yorum bırakan toplam ziyaretçi sayısı 151 olarak belirlenmiştir. Yerli ve yabancı turistlerin bu destinasyonlarda yaşamış oldukları olumlu ve olumsuz deneyimler, her bir destinasyon için ayrı ayrı kategorileştirilerek bulgular kısmında sunulmuştur. Üç yöre için, ziyaretçi oylarının çoğunluğu, "mükemmel" ve "çok iyi" olmuştur. Her yörenin toplam oylarının yüzdesi hesaplandığında, ziyaretçiler tarafından en fazla "mükemmel" oyu alan sakin şehir, Köyceğiz olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sakin şehir, Seferihisar, Akyaka, Köyceğiz, Yenipazar.

Makale Gönderme Tarihi: 07.01.2021

Makale Kabul Tarihi: 02.06.2021

Önerilen Atf:

Alımanoğlu, Ç. ve Yazıcı Ayyıldız, A. (2021). Ege Bölgesi'ndeki Sakin Şehirler Üzerine Çevrimiçi Bir Araştırma: TripAdvisor Örneği, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(2): 1167-1183.

© 2021 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

Journal of Turkish Tourism Research

2021, 5(2): 1167-1183.

DOI: [10.26677/TR1010.2021.760](https://doi.org/10.26677/TR1010.2021.760)

ISSN: 2587-0890 Journal Homepage: <https://www.tutad.org>

RESEARCH PAPER

An Online Research on Cittaslow in the Aegean Region: The Case of TripAdvisor

Lecturer Çağla ALİMANOĞLU, Kıbrıs Batı University, Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, Turkish Republic of Northern Cyprus, e-mail: caglalimanoglu@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3877-7635>

Associate Prof. Dr. Ahu YAZICI AYYILDIZ, Adnan Menderes University, Faculty of Tourism, Aydın, e-mail: ayazici@adu.edu.tr
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1301-2428>

Abstract

The concept of "cittaslow" that emerged in Italy has become a very popular concept in Turkey for the last 10 years, especially in the tourism sector and academic studies in the field. In this direction, the purpose of the research is; situated in the Aegean Region of Turkey and slow city "cittaslow" chosen from Seferihisar, Akyaka, Yenipazar and Köyceğiz visiting domestic and TripAdvisor in 2020 foreign tourists comments they have made via the website is to analyze by subjecting the content analysis. There is no comment about Yenipazar in the comments made on TripAdvisor in 2020. According to the research findings, the total number of visitors who left comments on the other three destinations was determined to be 151. The positive and negative experiences of domestic and foreign tourists in these destinations are categorized separately for each and presented in the findings section. For the three areas, the majority of the visitor votes were "excellent" and "very good". When the percentage of the total votes of each area is calculated, the slow city that received the most "excellent" votes by visitors was Köyceğiz.

Keywords: Cittaslow, Seferihisar, Akyaka, Köyceğiz, Yenipazar.

Received: 07.01.2021

Accepted: 02.06.2021

Suggested Citation:

Alımanoğlu, Ç. and Yazıcı Ayyıldız, A. (2021). An Online Research on Cittaslow in the Aegean Region: The Case of TripAdvisor, *Journal of Turkish Tourism Research*, 5(2): 1167-1183.

© 2021 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

GİRİŞ

Günümüz postmodern turist davranışının altında, küreselleşme ve modernizmi çağrıştıran kitle turizminin etkilerinden arınarak; kırsala, otantizme ve “farklı” olana yönelme arzusu yatmaktadır. Son yıllarda alternatif turizm ve kırsal turizme talebin oldukça arttığı gözlenmektedir. Küreselleşmenin getirmiş olduğu “hız”, günümüzde yerini “yavaş” a bırakmış haldedir. Yavaş hareketinin, yavaş yemek (slow food) ile birlikte başlamış olup, sonrasında yavaş yemek kültürünün ise, cittaslow; ülkemizde tercih edilen ismi ile sakin şehir; hareketinin oluşumunda etkili olduğu bilinmektedir. Sakin şehir hareketinin esas amacı ise, yerel yaşam kalitesini yükseltme, sürdürülebilirliği ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak, yerel kültürü ve somut olmayan kültürel mirası korumaktır.

Türkiye, coğrafi konumu ve doğal güzellikleri ile kırsal turizme, turizmde sakin şehir kültürüne oldukça uygun bir ülkedir. Son yıllarda revaçta olan kırsala yönelik turizm faaliyetleri kapsamında birçok doğal çekiciliğe sahip olması ile birlikte, Türkiye’de “cittaslow” olarak seçilen destinasyon sayısı da günden güne artmaktadır. 2009 yılında Seferihisar ile birlikte başlamış olup, günümüzde 17 yavaş şehir üyesine sahip olan Türkiye, üye sayısı bakımından dünya genelinde oldukça önemli bir yere sahiptir.

Bu araştırmanın amacı; Türkiye’de Ege Bölgesi’nde yer almakta olan ve cittaslow seçilen destinasyonlar hakkında, TripAdvisor internet sitesi üzerinden, bu yerleri ziyaret eden yerli ve yabancı turistlerin yapmış oldukları yorumları incelemek ve bu destinasyonlar ile ilgili yaşamış oldukları olumlu/olumsuz deneyimleri analiz etmektir. İlgili literatür incelediğinde, daha önce yapılmış olan benzer çalışmalarda; sıklıkla, konaklama yerleri ve restoranlara ait ziyaretçi yorumlarına yönelik analizler gerçekleştirilmiş olup, TripAdvisor üzerinden “gezilecek yerler” kategorisinde pek fazla çalışmaya rastlanılmamaktadır. Bu bağlamda bu araştırma, Ege Bölgesi’ndeki sakin şehirlere dair olumlu ve olumsuz turistik deneyimleri ortaya çıkarması ve ilerisi için de destinasyon yöneticilerine yol gösterici niteliğe sahip olması bakımından önem arz etmektedir.

KURAMSAL ÇERÇEVE

Cittaslow Kültürü

İtalyanca “Citta” (şehir) ve İngilizce “Slow” (yavaş) kelimelerinin birleşiminden meydana gelmiş olan “Cittaslow” kavramı, Türkçede “sakin şehir” ya da “yavaş şehir” olarak kullanılmaktadır (Yurtseven, 2006). “Cittaslow, Citta Lenta, Slow City ve Slow Town”, kavramları, günlük yaşamın hızını azaltmanın ne kadar önemli olduğu konusunda farkındalık yaratmayı amaçlayan bir hareketin çeşitli yönlerini tanımlamak için kullanılan terimlerdir. Bu hareket ise, bir anti-fast food felsefesi olarak Slow Food’tan doğan, Cittaslow (Slow City) ve Slow Tourism konseptlerini içerecek şekilde geliştirilen bir felsefe halini almıştır (Therez ve Timothy, 2019). Cittaslow Uluslararası Sözleşmesi (2017), Cittaslow kültürünün özellikleri kapsamında; çevre ve enerjiyi koruma, kentsel yaşam kalitesi, kırsal geziler, ağırlama hizmetleri ve sosyal uyumun Cittaslow prosedürünün bir parçası olduğunu ve yavaş bir şehrin nüfusunun 50.000 veya bundan daha az olması gerektiğini özetlemektedir (Chi ve Han, 2020).

Yavaş Şehir” oluşumunun, “Yavaş Yemek” hareketinden etkilenerek ortaya çıktığı söylenebilir (Radstrom, 2005). İş-yaşam dengesi ve hızın baskın mantığını reddeden Cittaslow, Slow Food konseptinin ilginç bir uzantısı olarak görülmektedir (Nilsson vd., 2011; Nosi ve Zanni, 2004). Amaçları farklı olan bu iki hareketin, birbirini tamamlayıcı özellikleri vardır. Her iki oluşumda da, yöresel ve geleneksel kültürü korumak ve yaşamı rahat ve keyifli hale getirmek esastır (Knox,

2005). Fast food (hızlı yemek) tüketiminin dünya çapında yayılması, yerel üretim ve tüketimi savunanlar adına küreselleşme ve aynılaşıma açısından tehdit olarak algılanmıştır. Bunun üzerine, İtalyan yazar Carlo Pedrini ve arkadaşları 1986 yılında İtalya'nın Roma kentinde açılan bir McDonald's restoranını protesto etmek amacıyla hamur atarak Slow Food Hareketi'ni başlatmışlardır (Walter, 2009).

Sakin şehirler, küreselleşmenin yarattığı etkiden farklı olarak, dünya çapında yerel kimliğini koruyarak yer almak isteyen şehirlerin katıldığı uluslararası bir birliktir (Cittaslow, 2021). Cittaslow'un temelini yerel yaşam ve yöresel yeme-içme kültürü oluşturmaktadır (Keskin, 2010: 31). Cittaslow kültürü kapsamında; sağlıklı, temiz ve yerel ürün kullanımı ile geleneksel yemek kültürünün sürdürülebilirliğini sağlamak ve yöre halkının yaşantısını iyileştirmek esastır (Tosun, 2013: 215).

Mayer ve Knox (2006: 322) sakin şehirleri; yerel halk ve yöneticilerin, sürdürülebilir bir gelişim adına yerel kaynaklardan yararlandıkları ve yerel kültüre önem verdikleri bir yer olarak tanımlamaktadır. Pink (2008) de çalışmasında, sakin şehir hareketinin küreselleşme karşıtı olarak değil, küreselleşmeye alternatif bir hareket olarak ortaya çıktığını ve esas amacının yaşam kalitesini artırmak, sürdürülebilirliği sağlamak olduğunu belirtmiştir. Ayrıca hareketin, yerel hayatı desteklediği, yerel halka değer verdiği konusuna dikkat çekmiştir.

Cittaslow hareketi, şehirlerin kendine özgü niteliklerini ve değerlerini korumayı amaç edinmiş bir harektir. Aynı zamanda, kültürel yozlaşma, doğa tahribatı ve çevre kirliliği gibi olumsuz etkileri önleme gibi amaçları vardır. Bu sayede turizmin gelişiminde etkili bir rolü olan yöre halkının, turizme bakışı olumlu yönde etkilenecektir (Andarabi vd., 2014). Benzer şekilde Beatley (2005: 335), cittaslow ağında yer almakta olan destinasyonların kendileri adına farklı amaçları olsa dahi, ortak noktalarının; yerel kimliklerini ve ayırt edici özelliklerini koruma isteği olduğunu belirtmektedir. Sakin şehir hareketi, yerel halk ve turistler adına yaşam kalitesini yükseltme hedefi ve tüm sakin şehirler arasındaki bilgi, düşünce ve deneyim paylaşımını bu amaca hizmet etmek için sağlamayı prensip edinmiştir (Miele, 2013).

Sakin şehirlerde, yerel ve kültürel mirasın korunması esasının yanı sıra; yerel üretimin entegrasyonu ve bağımsız işletmelerin desteğinin oldukça önemli olduğu ve sakin şehir hareketinde ticarileşmenin, kitle turizminin etkilerinden uzak durulduğu görülmektedir (Heitman vd., 2011: 117). Dünyada ve ülkemizde de Cittaslow destinasyonların oluşumunun esas amacı ve varlığını sürdürebilme nedeni bu yönde olmaktadır.

Sandıkçı ve Albayrak (2020), yavaş şehir ağına katılımın Göynük'e etkilerini belirlemeyi amaçlayan çalışmalarında, katılımcılar yavaş şehir ağına katılımın turist sayısının artışında etkili olduğunu ve Göynük'ün yavaş şehir olmasından memnun olduklarını ifade etmişlerdir. İnce vd. (2020), Cittaslow felsefesinin sürdürülebilir turizm gelişimi üzerindeki etkilerini araştırmış, olumlu ekonomik etkileri olduğu, yerel yönetimlerin vergi gelirlerinin artması, altyapının iyileştirilmesi, yeni iş olanaklarının ortaya çıkması ve daha iyi ücret olasılıkları gibi şehir yaşamının kalitesine ilişkin etkileri olduğu belirlenmiştir.

Sakin Şehir Seferihisar

Türkiye'de 2009 yılında ilk sakin şehir sertifikasını alan İzmir'in Seferihisar ilçesi, sakin şehir kriterlerine uygunluk bakımından yüzde 70'ini sağlayarak, sakin şehir unvanını kazanmıştır. Bir yerin "cittaslow" unvanını alabilmesi için önemli bir kriter de o yerin nüfusu olmaktadır. Seferihisar'ın nüfusu, 2009 yılında 28.603'tür. 2010 yılında 32.655, 2011 yılında 30.890, 2012 yılında 31.467, 2013 yılında 33.588, 2014 yılında 35.960, 2015 yılında 36.335, 2016 yılında 37.697,

2017 yılında 40.785, 2018 yılında 43.546, 2019 yılında 44.526 olmuştur (TÜİK, 2020). Seferihisar nüfusunda yıllara bağlı olarak farklı oranlarda artış olduğu görülmektedir.

Seferihisar, Türkiye'nin ilk sakin şehri olması bakımından, Cittaslow Birliği'nin Türkiye'deki karar merkezi ve başkenti haline gelmiştir (Cittaslow, 2021). Seferihisar'ın üyelik süreci 5 ay gibi kısa bir süre içerisinde tamamlanmıştır (Öztürk, 2012: 96). Bu bağlamda, sakin şehir olabilmek için gerekli kriterlerin %50'sine uygunluk sağlanması koşulu açısından Seferihisar, %73 seviyesinde bir uygunluk sağlayarak kendini kanıtlamıştır (Şahinkaya, 2010: 14-15).

Seferihisar Belediyesi çalışmalarına ilk olarak, yavaş şehrin en önemli özelliklerinden olan yerel üreticiyi koruma ve doğal, katkısız ürün üretiminden başlamıştır. Bu amaçla eski belediye binası köy pazarına dönüştürülmüştür. Seferihisar'ın yerel lezzetlerini sürdürülebilir kılma amacı ile "yavaş mutfak" projesi başlatılmış ve bu projeye katılarak 72 saatlik mutfak eğitimi alan ev kadınlarına yemeklerini seferipazar.com internet sitesi üzerinden satma olanağı verilmiştir.

Seferihisar'da cittaslow felsefesi ile uyum içerisinde yürütülen başlıca iyi uygulama projeleri şu şekilde sıralanabilmektedir (Uzan, 2018); Sığacık kale içi pazar projesi, Üretici köy pazarı projesi, Tohum takas şenliği projesi, Mavi bayraklı plaj uygulama projesi, Yenilenebilir enerji kaynaklarından enerji üretimi projesi, Çocuk dostu Seferihisar projesi, Cittaslow Üniversitesi projesi ve Seferihisar sözlü tarih kitabı projesi.

Seferihisar, belediye çalışmaları kapsamında, 2009'dan beri birçok faaliyet ve proje içerisinde yer almıştır. Seferihisar'da gerçekleştirilen uygulamalar, Türkiye'nin Cittaslow başkenti olarak da tanımlanabilen Seferihisar'ın oldukça başarılı bir emsal oluşturduğunu ve ülkemizdeki diğer ilçeler için de doğal çevreye, yaşam kalitesine ve yerel kültüre önem vererek kalkınmaları adına teşvik edici olduğunu göstermektedir.

Sakin Şehir Akyaka

Muğla'nın Ula ilçesine bağlı olan Akyaka Mahallesi, 2011 yılında "cittaslow" unvanını almıştır. Akyaka'nın kendine özgü mimarisini yansıtabilecek şekilde inşa edilen sivil mimari örneği evlere sahip olması, Akyaka'yı ön plana çıkaran ayırt edici özelliklerinden biri olmuştur. Akyaka, 1986'dan beri kendine özgü mimari yapısını koruyarak, günümüze dek getirmiştir (Onaran, 2013: 38). Akyaka'nın Mavi Bayraklı Halk Plajı ise, özellikle yaz aylarında yerli ve yabancı turistler tarafından oldukça fazla ilgi görmektedir. Plaja çıkan yolların araç trafiğine kapalı olması ve Azmak Nehri'nin kıyısında yine trafiğe kapalı bir yürüyüş yolunun bulunması da, Akyaka'nın sakin şehir özelliğini yansıtan ve ziyaretçilerine daha huzurlu bir ortam sunan özelliklerindedir.

Fauna bakımından oldukça zengin olan Akyaka, kuş türleri açısından da yüksek potansiyelli bir yer haline gelmiştir. Birçok endemik kuş türü ile beraber, bölgede yaşayan kuş türleri oldukça çeşitlidir. Yörenin deniz faunası da oldukça zengindir. Akdeniz foku, kum köpekbalığı ve yunus balığı gibi çeşitleri de barındıran zengin denizel faunasının dışında, sucul ekosistemlerde yaşayan su samuru gibi ender türler de, faunasının önemini arttırmaktadır (Cittaslow, 2021).

Akyaka, sahil kesimi olmasının yanı sıra coğrafi koşullarıyla da birçok doğa sporuna elverişlidir. Bunlar; çevre ve gürültü kirliliğine yol açmayan rüzgâr sörfü, deniz ve nehir kanosu, yelken, kaya tırmanışı, yamaç paraşütü, bisiklet turları şeklinde sıralanabilmektedir (Ünal ve Zavalı, 2016). Bütün bu yönleriyle Akyaka, turistler tarafından özellikle son yıllarda çokça rağbet görmekte olan Cittaslow destinasyonlar arasında yer almaktadır. Akyaka nüfusu ise, 2012'de 2.487 iken; 2013'de 2.552, 2014'te 2.667, 2015'te 2.691, 2016'da 2.752, 2017'de 2.815, 2018'de 3.010, 2019'da 2.967 olmuştur (TÜİK, 2020).

Sakin Şehir Yenipazar

Yenipazar'ın ilk yerleşim yeri Orthosia antik kenti yakınları olmuştur. İlk yerleşim tarihi ise, M.Ö. 2000'li yıllara uzanmaktadır. 17. yüzyılın sonlarında Cihanoğulları adındaki bir aşiret, günümüzdeki mevkinde yeni bir yerleşim yeri oluşturmuşlardır. Burası, her hafta kurulan ve çevredeki insanların da ürünlerini sattıkları küçük bir pazar yerine ev sahipliği yapması sebebiyle 'Yenipazar' adını almıştır (Cittaslow, 2021). Yenipazar 2011 yılında "cittaslow" seçildikten sonra nüfusu, 13,078 iken, günümüze kadar nüfus sayısında pek bir değişiklik gözlenmemiş ve 2020 itibarıyla de nüfus sayısı belli bir oranda düşerek 12.481 olmuştur (TÜİK, 2020).

Yenipazar, Batı Anadolu'nun kültürel mirası olarak tanımlanan Geleneksel Yörük Şenlikleri'nin otuz yıldan fazla bir zamandır ev sahipliğini üstlenmektedir. İlçe cittaslow seçildikten sonra, yörede sivil mimarinin korunması, yaya kullanım alanlarının artırılması, bisiklet projeleri, aracısız köy pazarı ve kadın kooperatifleri gibi çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Yavaş yemek kapsamında; Yenipazar Pidesi, cızdırma, yavru kavurması, pırasalı ekmek ve hurma gibi yörenin yerel mutfağını temsil eden ürünler ön plana çıkarılmaktadır (Bilgi, 2013: 55). Yörede 2014 yılından beri, Yenipazar Pide Festivali düzenlenmektedir.

Yörük Ali Efe Evi Müzesi, Yenipazar'ın kültürel tarihini yansıtan, turistler tarafından da ilgi görmeye başlayan bir kültür ve turizm ürünüdür. Ancak, ilçede bu yer dışında turistlerin ilgisini çekecek, gezilip görülecek pek fazla yapıt veya turistik mekân bulunmamaktadır. Bu bağlamda yöre, daha çok gastronomisiyle ilgi görmektedir.

Sakin Şehir Köyceğiz

Akdeniz ve Ege'nin birleştiği noktada yer alan Köyceğiz, 1867'de Menteşe sancağının sekiz kazasından birisidir (Özata, 2004). Yörede yerleşim bin yıl öncesinden başlamıştır. M.Ö. 3400 yıllarında ilk yerleşim gerçekleşmiştir. Gölün Akdeniz'le kesiştiği yerdeki Kaunos antik kenti, M.Ö. 1000li yıllarda en önemli liman kentlerden biri haline gelmiştir (Cittaslow, 2021).

Adını Köyceğiz gölünden alan Köyceğiz ilçesi, hem flora/fauna hem de tarihi açıdan zengin bir ilçedir. Köyceğiz, doğal güzellikleri, Sığla Ormanları ve narenciye bahçeleri ile sakin şehirler arasında yerini alan turistik bir ilçedir. Köyceğiz, 2019 yılında "cittaslow" unvanını alarak, Türkiye'nin 16. Sakin Şehri olmuştur ve böylece Muğla, Akyaka'dan sonra ikinci sakin şehir unvanlı ilçeye sahip bir il haline gelmiştir. Köyceğiz nüfusu ise, 2019 yılı itibarıyla, 36.926 olmuştur (TÜİK, 2020).

İlçede geleneksel olarak, sosyo-kültürel, spor ve ekonomik yaşantıyı canlandıracak birtakım etkinlikler de düzenlenmektedir. Bu etkinlikler; "noel pazarı, ikinci el pazarı, yerleşik yabancılar pazarı ve doğal halk pazarı (eko-köy pazarı)" gibi ekonomik açıdan önem taşımakta olan etkinliklerdir. Yanı sıra, ilçede her yıl "Kaunos Altın Aslan Film Festivali, Plaj Hentbolu Turnuvası, Cennet Köyceğiz Briç Festivali, Yağlı Pehlivan Güreşleri ve Kano Yarışları" düzenlenmekte ve bu şekilde ilçede sosyo-kültürel yaşantı canlandırılmaktadır. Bu faaliyetler sayesinde, birçok turistin yöreyi ziyaret etmesi sağlanmaktadır (Uslu ve Avcı, 2020).

Sakin şehirler kapsamında ele alınan ve Ege Bölgesi'nde yer alan bu dört destinasyon incelendiğinde; bu yörelerin, "cittaslow" unvanını aldıktan sonraki süreç içerisinde sosyo-kültürel anlamda bir ilerleme ve gelişim gösterdikleri görülmektedir. Diğer yandan, bu destinasyonlarda düzenlenen çeşitli proje ve faaliyetler ile birlikte turizmin de etkisiyle, ekonomik açıdan büyüme ve gelişme gözlemlenmektedir.

YÖNTEM

Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan “doküman inceleme” tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda, TripAdvisor üzerinden araştırmaya konu olan cittaslow destinasyonlar ile ilgili yerli ve yabancı ziyaretçiler tarafından yapılan yorumlar incelenmiş ve araştırmada veri niteliğindeki ziyaretçi yorumları içerik analizi tekniği ile analize tabi tutulmuştur.

İçerik analizi; üzerinde çalışılan metnin içindeki alt metinlerin içerik olarak kıyaslanarak ve birtakım özelliklerinin sayısallaştırılarak analiz edildiği bir çözümleme tekniğidir (Karasar, 2014: 184; Neuman, 2016: 466). İçerik analizi, amaçların belirlenmesi ile başlamaktadır; kavramların tanımlanması, analiz birimlerinin saptanması, konu ile ilgili verilerin belirlenmesi, analiz öncesi mantıksal yapının oluşturulması, kodlama ile ilgili kategorileştirme, kategorilerin sayılması, bulguların yorumlanması ve sonuçların raporlaştırılması ile sona ermektedir (Büyüköztürk, 2016).

Araştırma kapsamında; Ege Bölgesi’nde yer alan cittaslow destinasyonlardan biri olan Aydın’ın Yenipazar ilçesi hakkında araştırma için belirlenen tarihler arasında herhangi bir ziyaretçi yorumunun bulunmadığı belirlenmiştir. Bu nedenle, araştırmanın örneklemini, İzmir’in Seferihisar ilçesi, Muğla’nın Ula ilçesine bağlı Akyaka Mahallesi ve Muğla’nın Köyceğiz ilçesi hakkında, TripAdvisor üzerinden yapılan ziyaretçi yorumları oluşturmaktadır. Araştırmada, ilgili site üzerinden 2020 yılına ait yerli ve yabancı ziyaretçi yorumları incelenmiştir. Bu bağlamda, son bir yıl içerisinde, araştırmaya konu olan destinasyonlar hakkında toplamda 151 yorum yapıldığı belirlenmiştir.

Nitel araştırmaların analiz aşamasında, görüşleri alınan ya da incelenen kişilerden elde edilen verinin direkt olarak alıntı yoluyla sunulması ve verinin doğrudan yorumlanması, araştırmanın geçerlilik ölçütü açısından önem arz etmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2004: 90). Bu sebeple, araştırmada, araştırma kapsamında ziyaretçi yorumlarından elde edilen bilgiler doğrudan alıntı şeklinde sunulmaktadır.

BULGULAR

Ege Bölgesi’nde yer alan sakin şehirlerden biri olmasına rağmen, TripAdvisor sitesi üzerinden, araştırma kapsamında incelenen 2020 yılına ait yorumlar arasında Yenipazar’a ait bir ziyaretçi yorumuna rastlanılmamıştır. Araştırmada, sakin şehirler; Seferihisar, Akyaka ve Köyceğiz ile ilgili çeşitli derecelendirmeler yapılarak, yerli ve yabancı turistler tarafından verilen oylar, aşağıdaki Tablo 1, Tablo 2 ve Tablo 3 üzerinde gösterilmektedir.

Tablo 1. Seferihisar İle İlgili Oy Oranları

Gezilecek Yerler	Frekanslar				
	Mükemmel	Çok İyi	Ortalama	Kötü	Berbat
Sığacık Köy Pazarı	7	4	0	0	1
Sığacık Kalesi	2	1	1	0	0
Teos Antik Kenti	8	3	2	0	0
Toplam	17	8	3	0	1
Genel Toplam	29				

Kaynak: Yazarlar tarafından elde edilen verilerden oluşturulmuştur.

Tablo 1 incelendiğinde; yöreyi ziyaret eden turistlerin büyük bir çoğunluğu (N=17) “mükemmel” oyu kullanmıştır. Ziyaretçilerden 8’i “çok iyi”, 3’ü “ortalama” ve yalnızca 1 kişi “berbat” oyu kullanmıştır. Ziyaretçiler arasında “kötü” oyu kullanan olmamıştır. Bu bağlamda yöreyi ziyaret edenlerin büyük çoğunluğunun yöre ile ilgili olumlu düşüncelere sahip olduğu söylenebilmektedir.

Tablo 2. Köyceğiz İle İlgili Oy Oranları

Gezilecek Yerler	Frekanslar				
	Mükemmel	Çok İyi	Ortalama	Kötü	Berbat
Yuvarlakçay	14	2	1	0	3
Toparlar Şelalesi	2	1	0	0	0
Köyceğiz Gölü	4	2	0	0	0
Toplam	20	5	1	0	3
Genel Toplam	29				

Kaynak: Yazarlar tarafından elde edilen verilerden oluşturulmuştur.

Tablo 2 incelendiğinde; ziyaretçilerin büyük çoğunluğunun (N=20) “mükemmel” oyu kullanmış olduğu görülmektedir. “çok iyi” oyu kullanan ziyaretçi sayısı ise 5 olarak belirlenmiştir. Buna karşılık; “ortalama” oyu kullanan ziyaretçi sayısı 1 ve “berbat” oyu kullanan ziyaretçi sayısı 3 olmuştur. Kullanılan oylar arasında “kötü” oyuna rastlanılmamaktadır. Bu bağlamda yöreyi ziyaret eden turistlerin büyük çoğunluğunun Köyceğiz ile ilgili olumlu düşüncelere sahip olduğu ifade edilebilmektedir.

Tablo 3. Akyaka İle İlgili Oy Oranları

Gezilecek Yerler	Frekanslar				
	Mükemmel	Çok İyi	Ortalama	Kötü	Berbat
Akyaka Plajı	11	6	7	5	7
Azmak Nehri	37	6	6	0	2
Akyaka Liman	5	1	0	0	0
Toplam	53	13	13	5	9
Genel Toplam	93				

Kaynak: Yazarlar tarafından elde edilen verilerden oluşturulmuştur.

Tablo 3 incelendiğinde; yöreyi ziyarette bulunan yerli ve yabancı turistlerin çok büyük bir kısmının (N=53) Akyaka için “mükemmel” oyu kullanmış olduğu görülmektedir. “çok iyi” ve “ortalama” oyu kullanan ziyaretçi sayıları ise eşittir (N=13). Buna karşılık, “kötü” oyu kullanan 5 ve “berbat” oyu kullanan 9 ziyaretçi olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda, yöreyi ziyaret edenlerin yine büyük bir çoğunluğunun yöre ile ilgili olumlu düşüncelere sahip olduğu söylenebilmektedir.

Ziyaretçilerin Seferihisar, Akyaka ve Köyceğiz’i ziyaret ettikten sonra yapmış oldukları yorumlardan elde edilen veriler; ‘olumlu ve olumsuz deneyimler’ olmak üzere kategori ve alt kategorilere ayrılarak Tablo 4, Tablo 5 ve Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 4. Seferihisar İle İlgili Deneyimler

Kategori	Alt kategori
Olumlu deneyim	Konum Doğa Yöresel ürün ve yemekler Samimiyet ve nezaket Temizlik
Olumsuz deneyim	Kalabalık Gürültü kirliliği Bakımsızlık

Tablo 4'te ziyaretçilerden elde edilen bulgular, 2 kategori ve 8 alt kategoriye ayrılmıştır. Bu doğrultuda, olumlu deneyimler; Seferihisar'ın konumu, doğası, yöresel ürün ve yemekleri, samimiyet ve nezaket ve temizliği olurken, olumsuz deneyimler kategorisi altında da yörenin kalabalık olması, gürültü kirliliği ve bakımsızlığı yer almaktadır.

Tablo 5. Akyaka İle İlgili Deneyimler

Kategori	Alt kategori
Olumlu deneyim	Doğa ve manzara Nehrin verdiği huzur Yöresel ürün ve yemekler Misafirperverlik
Olumsuz deneyim	Aşırı kalabalık Çevre kirliliği Gürültü kirliliği Kalitesiz hizmet

Tablo 6. Köyceğiz ile İlgili Deneyimler

Kategori	Alt kategori
Olumlu deneyim	Doğal güzellikler Manzara Huzur Yöresel ürünler Göl Salıncak
Olumsuz deneyim	Pahalılık Ulaşım yetersizliği

Tablo 5 incelendiğinde; ziyaretçilerden elde edilen bulguların, 2 kategori ve 8 alt kategoriye ayrıldığı görülmektedir. Bu doğrultuda, olumlu deneyimler; doğa ve manzara, nehrin verdiği

huzur, yöresel ürün ve yemekler ve yörenin misafirperverliği olarak belirlenmiştir. Buna karşın, olumsuz deneyimlerin ise; aşırı kalabalık, çevre kirliliği, gürültü kirliliği ve kalitesiz hizmet olduğu görülmektedir.

Tablo 6 incelendiğinde; elde edilen bulgular doğrultusundaki ziyaretçi deneyimlerinin, 2 kategori ve 8 alt kategoriye ayrıldığı görülmektedir. Bu bağlamda, olumlu deneyimler; Doğal güzellikler, manzara, huzur, yöresel ürünler, göl ve salıncak olarak belirlenmiştir. Olumsuz deneyimler ise, pahalılık ve ulaşım yetersizliği olmuştur.

Seferihisar'a Dair Bulgular

Yerli ve yabancı turist yorumlarından elde edilen bulgular, araştırmanın güvenilirliği kapsamında, doğrudan alıntılarla desteklenmektedir. Bu bağlamda, bulgular sunulurken; TripAdvisor 'da yapılan toplam yorum sayısı üzerinden 1 ile 151 sayıları arasında ziyaretçi kodlaması yapılmıştır. Seferihisar'ı ziyaret eden turistler için S1 ile S29 arasında kodlar verilmiştir. Elde edilen veriler kapsamında; ziyaretçilerin büyük çoğunluğu, Sığacık kale içi köy pazarının güzelliği, otantikliği, lezzetli köy ürünleri ve yemeklerinden söz etmiş ve burayı ziyaret etmenin iyi bir deneyim olduğunu, tekrar gelmek istediklerini ve tavsiye ettiklerini ifade etmişlerdir.

"Yöresel lezzetleri bulabileceğiniz bir yer, mutlaka uğrayın özellikle patlıcanlı kaşarlı gözleme ve yaprak sarmasını tadın. Ayrıca Alaçatı'yı aratmayacak güzellikte dar sokakları ve satıcıları ile daha sakin daha nezih bir yer" (S6).

"Huzurlu sıcak bir Sığacık... Köy pazarı çok güzel her zevke uygun alışveriş yapılacak yiyecek içecek yerler mevcut" (S7).

"Kesinlikle gelince burada sarma, mantı, börülce ve içli köfte yemelisiniz, mükemmel ötesi. Deneyin. Biz pazar günü geldik çok kalabalıktı. Köy ürünleri ve insanların sıcakkanlılığı çok güzel. Teşekkürler" (S10).

"Şans eseri gidip de müdavimi olduğumuz yer. Kale içinde gezmek insana huzur veriyor tabi ki bol fotoğraf kareleri mevcut, ilgisi olanlar için bir artı. Türk mutfağı yemekleri yapan yerler var, özellikle bar kafeleri çok otantik. Kesinlikle yolunuz düşerse uğrayın. Pişman olmayacaksınız" (S11).

"Çeşit çeşit yemekleri organik sebze ve meyveleri ile çok otantik güzel bir yer. Gelmenizi tavsiye ederim" (S15).

Seferihisar'ın bir diğer ilgi gören yeri olarak Teos Antik Kenti, genel olarak ziyaretçiler tarafından beğenilmektedir. Görülmesi gereken bir yer olduğundan, tarih kokan bir deneyim olduğundan söz edilmektedir. Buna karşılık bazı ziyaretçiler ise, Teos Antik Kenti'ne yeterince özen gösterilmediği, bakıma ihtiyacı olduğunu belirterek, Efes Antik Kenti ile kıyaslama yapmış ve Efes kadar dikkat çekici güzellikte olmadığını ifade etmişlerdir.

"Bir antik medeniyetin izleri... Mutlaka görülmeli. Uzun bir dönemin tarihçesine şahit olma olanağı..." (S18).

"Tarih ve doğa iç içe. Serpilmiş taşlar ve antik tiyatro kalıntıları var. Ayrıca limanı size tarihte nasıl bir yaşam olduğunu hayal ettiriyor. 1800-2000 yıllık zeytin ağaçlarını da burada görebilirsiniz." (S20).

"Tarihi güzelliklerle saklı içinizi huzura kavuşturan sıcak berrak dolu bir yerdir mutlaka gelin derim" (S26).

“Antik şehir tarlanın içinde bulunuyor. Konumu, doğası, aurası harika. Fırsat bulan herkes ziyaret etmeli” (S27).

“Çok fazla değer verilmemiş kültür turizm bakanlığının buraya daha çok ehemmiyet vermesi gerekli birçok tarihi yerler gezdim fakat burası biraz üvey evlat muamelesi görmüş” (S23).

“Boş boş taşların içinde yürümek istiyorsanız gidebilirsiniz, tarihi bina veya yapı göremezsiniz bir Efes değil” (S25).

“...Pek fazla yön işareti olmadığından neyin nerede olduğunu bulmakta zorlandım. Onun haricinde güzel bir tercübe oldu, Efes kadar bir şey de beklemeyin” (S17).

Akyaka'ya Dair Bulgular

Akyaka'yı ziyaret eden turistler için A30-A122 arasında kodlar verilmiştir. Akyaka için yapılan yorumlar genellikle Azmak Nehri üzerinde toplanmaktadır. Ziyaretçilerin büyük çoğunluğu, Azmak Nehri'nin muhteşemliğinden, berraklığından, serinletici müthiş ferahlığından, doğa harikası olduğundan ve genel olarak Akyaka'nın harika manzarasından, görülmeye fazlasıyla değer bir yer olduğundan bahsetmişlerdir.

“Tek kelimeyle bir doğa harikası yaratanın oluşturduğu bir başyapıt eser...” (A61).

“Azmak nehri muhteşem doğa güzelliği suyun berraklığı ve soğukluğu mutlaka tekne gezintisi yapılmalı...” (A63).

“Rahatlamak için mükemmel bir yer. Soğuk nehrin akıntısına dalın ve sizi zahmetsizce yüzlerce metre götürmesine izin verin. Sonra yukarı yürüyün ve tekrar yapın” (A69).

“Süper ötesi... Su gerçekten karpuz çatlatır derece soğuk fakat tam bir ferahlık abidesi görülmeye değer diye düşünüyorum” (A72).

“Buz gibi serin... Nehir kenarında oturmak, ayaklarını buz gibi soğuk sulara bırakmak, çeşitli kuş seslerini ve nehrin o melodisini dinlemek, yüzen balıkları görmeye çalışmak. Şiddetle tavsiye ediyorum” (A75).

“Yüce Tanrım bu ne güzellik? Azmak sahip olduğu renk tonları, tabiatı, canlısı ile muhteşem bir yer. Gençken girme şansına da ulaşmıştım. Ağzıma kaçan su bal gibi gelmişti bana... Her görüşte kendi kendime “Yüce Tanrım bu ne güzellik” derim hep” (A87).

“Suyu çok berrak. Çok güzel bir manzarası var her gün izlesem bıkmam diyeceğim nadir yerlerden biri. Doğal akvaryum...” (A89).

Ziyaretçilerin çoğu Akyaka'nın çok güzel bir destinasyon olması konusunda hemfikir olmaktadır. Ancak, özellikle son yıllarda ve yüksek sezonda bölgede yaşanan aşırı kalabalık durumu, bölgeyi ziyaret eden yerli ve yabancı turistler tarafından olumsuz bir deneyim olarak tanımlanmaktadır. Ziyaretçiler, bölgeyi ziyaret eden diğer ziyaretçilere hitaben, çevreye duyarlı olmaları konusunda yorum yapmışlardır.

“3 yıl önce gitmişim en son. Bu gidişimde eski halinden eser kalmadığını gördüm. Eski berraklığını kaybetmiş. Rengarenk bir sürü balık vardı hepsi yok olmuş. İnsanoğlu olarak her şeyi mahvetmek zorunda mıyız? Nehrin yanı kampçılarla dolmuş içine bir sürü çöp atılmış; maske su şişesi vs. Çok çok acı, doğa harikası aslında görülmeli muhakkak ama kirletmeden...” (A93).

“... İnsanlar nehre girip kirletmese daha güzel olacak. Bir rahat bırakamadık doğayı” (A99).

“Azmak ve Akyaka tükenmek üzere. Azmak mahvoldu. İnsanlar canına okudu bu güzelim yerin. Akyaka'ya ve Azmak kenarına girişleri kısıtlamak gerekecek sanırım. Favori tatil mekânımız artık çile haline gelmeye başladı. Çok geç olmadan hem Akyaka'yı hem de Azmak'ı koruma altına almak gerekecek. Kalabalık, pislik, gürültü, ne olumsuzluk ararsanız burada var. Uygun ilaçlama da yapılmıyor galiba, 5 dakika oturamıyorsunuz sinekler yüzünden” (A100).

“...Lütfen nehri ve çevresini temiz tutun!” (A106).

“... Ne yazık ki nehir kıyısında ve çevrede insanımızın çöplerini ve dağınıklığını görmek mümkün ve de suda az da olsa tekne motor yağları ve kokusu da cabası... Doğayı kirletmeyelim” (112).

Akyaka Limanı ve Plajı için ise; ziyaretçiler genel olarak, kalabalığından, kirliliğinden, bakımsızlığından ve eski yıllardaki gibi güzel kalamadığından bahsetmişlerdir. Plaj için yorum yapan ziyaretçilerden azımsanamayacak kısmı 'ortalama', 'kötü' ve 'berbat' değerlendirmelerinde bulunmuşlardır.

“Temizliğe ihtiyacı var. Plaj Muğla'dan aşağı inildiğinde belki de ilk plaj olduğu için genelde kalabalık oluyor, çok temiz değil” (A45).

“Berbat deniz... Ağustos ayında 2 günlük gittiğimiz Akyaka'da deniz çok dalgalı ve pisti kum resmen yüzeye çıkarak bulanıklık yapıyor ilerledikçe de o mavi denizi göremiyorsunuz” (A48).

“Kalitesiz. Berbat. Çok kalabalık... Yakınlarda çok daha güzel koylar var onları tercih edin” (A50).

“Bakımsız çok kalabalık deniz sabah temiz öğleden sonra kirleniyor. Tavsiye etmiyorum” (A54).

“Plaj çok kalabalıktı, şezlong arası mesafe diye bir şey yoktu zaten. Ben yıllar önce gelmişim Akyaka'ya o zaman çok daha sakin sessiz bir yerdi şimdi maalesef o eski halinden eser kalmamış” (A57).

“Dalgalı ve pis. Maalesef inanılmaz kalabalık ve bakımsız bir plajı var. Etraf sahil çok pis denizde aynı şekilde. Halk plajı son tercihiniz olsun” (A58).

“Yüzmek için ideal değil. Koy çok güzel ancak su bulanık, berrak ve temiz görünmüyor, sanırım nehir ile denizin birleşmesinden kaynaklanıyor... umarım buraya gelen halkımız ve turistler temiz tutar yoksa buranın sonu yakında gelir” (A60).

Köyceğiz'e Dair Bulgular

Köyceğiz'i ziyaret eden turistler için K123-K151 arasında kodlar verilmiştir. Köyceğiz için yapılan yorumlar çoğunlukla Yuvarlakçay üzerinde toplanmaktadır. Burayı ziyaret eden yerli ve yabancı turistlerin büyük bir çoğunluğu Yuvarlakçay için “mükemmel” oyu kullanmışlardır. Ziyaretçilerin çoğu Yuvarlakçayını; harika, mutlaka görülmesi gereken bir yer ve huzur dolu bir yer olarak tanımlamışlardır.

“Cennet Dedikleri Böyle Bir Yer Olmalı. Fethiye'ye gidip de gezi tatilli düşünüyorsanız Yuvarlakçay'ı görmeden gelmeyin derim... İyi ki gitmişim. Muhteşem bir doğa, akan suyun üzerinde neredeyse gökyüzüne ulaşabileceğiniz hissi veren salıncaklar, kuş civıltıları, huzur... Ayaklarımız buz gibi akan suyun içinde serinlerken midenize de ziyafet verebileceğiniz çeşitlikle restoranlar... Cennet ülkemiz Türkiye'nin en güzel yerlerinden diyebilirim” (K125).

"Hani derler ya anlatılmaz yaşanır diye aynen öyle bir yer ayaklarını 1 dakikadan uzun suyun içinde tutmak inanın çok zor çok soğuk. Gözleme çay balık kahvaltı enfes bir doğal Köyceğiz yolu düşenler mutlaka görmeli" (K129).

"Muhakkak görülmesi gereken, mükemmel bir yer. Bayıldık, Dim çayına gittiyseniz benzer özelliklerde, doğası, havası, buz gibi suyu harika, görülmeli. Her şey çok güzeldi" (K134).

"Harika bir yer. Yuvarlak çayı özellikle sıcak Ege günlerinde gitmeniz gereken yerlerden biri. Suyu gerçekten buz gibi. Lakin yine de girin. Deneyimleyin" (K135).

"Mutlaka gidin. Göcek dönüşü gelmişken görelim diye uğradık iyi ki de uğramışız sac tava yemeği buz gibi tatlı su havuzunda yüzmesi o sıcakta insana nefes aldırın ve çok güzel gezilecek bir yer" (K138).

"Buz Gibi Akan Su Güzel Kahvaltı... Temiz mis kokulu akan su havası. Kahvaltı güzel. Huzur, orman içinde sessizlik, yemekler lezzetli ve insanlar güler yüzlü" (K143).

Köyceğiz Yuvarlakçay için, ziyaretçiler tarafından yapılan yorumlar doğrultusunda, olumsuz deneyim olarak belirlenen unsurlar ise; pahalılık ve ulaşım yetersizliği olmuştur. Bu bağlamda ziyaretçiler, 'kötü' ve 'berbat' olarak oy kullanmışlardır.

"Kesinlikle gitmeyin gereksiz pahalı. Gereksiz pahalı gidin görün ama etrafında hiçbir şey tüketmeyin... Kesinlikle hak etmiyor çok ama çok pahalı" (K131).

"Kesinlikle gitmeyin para tuzağı. Güzel bir yer değil, leş kokuyor. Aşırı pahalı" (K123).

"Öncelikle fazla toplu ulaşımı yok, kendi arabanız var ise pas geçmeyin derim... Park yeri öğlen ve sonrası çok azda olsa sorun olmakta" (K127).

Köyceğiz'de gezilip görülecek diğer turistik yerler olarak; Toparlar Şelalesi ve Köyceğiz Gölü, ziyaretçilerin tamamı tarafından 'mükemmel' ve 'çok iyi' oylarını almıştır. Bu yerler hakkında olumsuz deneyim yaşadığını belirten herhangi bir ziyaretçi yorumuna rastlanılmamaktadır.

"Toparlar şelalesi doğayı ve yürüyüşü sevenlerin hoşuna gidecek güzel bir yer aracınızı park ettikten sonra yürüme mesafesi 1-2 km arası" (K146).

"Şelale çok güzel sabah vakti gitmeniz tavsiye edilir. Yürüyüş ayakkabısıyla gitmek sizi rahatlatacaktır" (K136).

"Köyceğiz Gölü çok muhteşem. Senede en az 2 defa girip çıkıyorum. Nereye gidersem gideyim, göle gidip çay içmeden geçmek olmaz" (K148).

"Dalyan tatilimizden dönüşte uğradığımız ve çok beğendiğimiz bir göl. Caretta Caretta'ları bile Dalyan'da bu kadar net görmezken burada geçirdiğimi bir kaç saatte 2 defa gördük. Yolunuz düşerse mutlaka göl kenarındaki işletmelerde oturun ve bu muhteşem gölü izleyerek çayınızı yudumlayın" (K150).

"Ortalama üstü bir göl. Gölün kenarında kafeler ve delta var. Deltadan göle girebilirsiniz özellikle gümbatımında... Kano sporu da yapılıyor ayrıca 4 mevsim, çünkü burada kış ılıman geçiyor" (K151).

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırma bulgularına dayanarak elde edilen sonuçlara göre; Seferihisar, Akyaka ve Köyceğiz'i ziyaret eden yerli ve yabancı turistlerden toplamda 151 kişi, bu cittaslow destinasyonlar ile ilgili

deneyimlerini paylaşmak amacıyla TripAdvisor üzerinden yorum yapmıştır. Araştırma kapsamında, bu üç yöre için de, ziyaretçiler tarafından kullanılan oyların çoğunluğu, “mükemmel” ve “çok iyi” oyları olmuştur. Bu bağlamda; her yöre için toplamda yapılan yorumların ortalamasına bağlı olarak, toplam oyların yüzdesi hesaplandığında, ziyaretçiler tarafından en fazla “mükemmel” oyu alan sakin şehir ise, Köyceğiz olmuştur.

Köyceğiz’de bulunan Köyceğiz Gölü, Yuvarlakçay ve Toparlar Şelalesi, ziyaretçileri tarafından çoğunlukla olumlu deneyimler olarak yorumlanmıştır. Bulgular doğrultusunda, özellikle Köyceğiz Yuvarlakçay, ziyaretçiler tarafından büyük ilgi görmekte olan ve çok beğenilen bir yer olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda, Köyceğiz’in doğal güzellikleri, manzarası, huzur verici ortamı, yöresel ürünleri, gölü ve Yuvarlakçayında yer alan meşhur salıncakları, ziyaretçilerin büyük çoğunluğunun yöre ile ilgili olumlu deneyim yaşamalarında fazlaca etkili olmuştur. Buna karşılık, Köyceğiz ve özellikle Yuvarlakçay için olumsuz deneyim olarak belirtilen yorumlar, ulaşım yetersizliği ve pahalılık üzerine olmuştur.

Akyaka için ziyaretçiler tarafından kullanılan “mükemmel” oyu ise, toplam oylarının yarısına tekabül edecek şekildedir. Bu doğrultuda, yöreyi ziyaret eden turistlerin, yarısının Akyaka’yı mükemmel olarak yorumlarken, diğer yarısının da Akyaka ile ilgili olumsuz deneyimler yaşadığı ifade edilebilmektedir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, doğa ve manzara, yöresel ürün ve yemekler, Azmak nehrinin verdiği huzur ve misafirperverlik, bu destinasyonu ziyaret eden turistler için olumlu deneyim yaşamalarını sağlayan önemli belirleyiciler olmuştur. Ziyaretçilerin olumsuz deneyimleri ise, son yıllarda Akyaka’da özellikle sezonda yaşanan aşırı kalabalık ve buna bağlı olarak da, çevre kirliliği, gürültü kirliliği ve kalitesiz hizmet üzerine olmaktadır. Bu bağlamda, Akyaka’da son yıllarda görülen bir “aşırı turizm” durumunun olduğunu söylemek mümkündür. Ziyaretçiler, önceki ziyaretlerinden bu yana Akyaka’yı git gide olumsuz yönde değişime uğramış halde bulduklarını ve durum bu şekilde devam ederse, bir dahaki sefere tatil planlarını Akyaka üzerine yapmayacaklarını belirtmektedirler.

Seferihisar’ı ziyaret eden yerli ve yabancı turist yorumlarına göre; Sığacık Köy Pazarı, Sığacık Kalesi ve Teos Antik Kenti, Seferihisar’da ziyaretçiler tarafından ilgi gören “gezilecek yerler” arasındadır. Özellikle Sığacık’ta yerel ürün ve yiyeceklerin sunulduğu Köy Pazarı, turistler tarafından oldukça beğenilmekte, otantik ve şirin bir yer olarak tanımlanmaktadır. Seferihisar ile ilgili ziyaretçiler tarafından kullanılan “mükemmel” oyu, yörenin toplam oylarının büyük çoğunluğunu oluşturmaktadır. Bu doğrultuda; Seferihisar, konumu ve doğası, yöresel ürün ve yemekleri, yerel halkın samimiyeti, nezaketi ve yörenin temizliği ile ziyaretçilerine olumlu deneyimler yaşatmaktadır. Buna karşılık, Seferihisar’ı ziyaret eden turistlerin olumsuz deneyim olarak belirtmiş oldukları durumlar ise; yüksek sezonda görülen kalabalık, gürültü kirliliği ve özellikle Antik Kent’in yeterince ehemmiyet görmediği ve bakımsız olduğu üzerinedir. Çalışmada; Seferihisar ile ilgili olarak tespit edilen olumsuz deneyimlere karşılık, olumlu deneyimlerin daha fazla görülmesine yönelik elde edilen sonuçlar, Sert ve Dünder (2018) tarafından yapılan araştırmada elde edilen sonuçlarla benzerlik göstermektedir.

Araştırma bulguları genel olarak değerlendirildiğinde; ziyaretçi yorumlarından elde edilen veriler kapsamında, araştırmaya konu olan sakin şehirler arasından yalnızca Köyceğiz için, “kalabalık” ve “gürültü kirliliği” gibi olumsuz deneyimlerden bahsedilmediği tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında incelenen diğer sakin şehirler olarak Akyaka ve Seferihisar için ziyaretçilerin yaşamış oldukları olumsuz deneyimler hep bu yönde olmuştur. Bu bağlamda, Köyceğiz’in yakın tarihte “cittaslow” seçilmesi ve diğer iki destinasyonun da uzun yıllardır Türkiye’deki “sakin şehirler” olarak anılmalarının, buna bağlı olarak da daha fazla sayıda yerli ve yabancı turist tarafından keşfedilmiş olmalarının etkili olduğu düşünülebilmektedir.

Araştırmanın konusuna bağlı olarak Ege Bölgesi'nde yer alan bir diğer sakin şehir olarak Yenipazar ile ilgili, araştırma için belirlenen 2020 yılı verileri kapsamında, TripAdvisor internet sitesi üzerinden yapılan herhangi bir ziyaretçi yorumu tespit edilmemiştir. Yenipazar için geçmiş yıllarda yapılan ziyaretçi yorumları ise, yalnızca, yörede yer almakta olan Yörük Ali Efe Müzesi ile ilgili ve yine oldukça az sayıdadır. Bunun nedeni, Aydın Yenipazar'ın küçük bir ilçe olması, "gezilecek yerler" kategorisinde çok fazla gelişmediği ve daha çok yiyecek-içecek üzerine ön plana çıkması, özellikle de "Yenipazar Pidesi" ile meşhur olması olarak gösterilebilmektedir. Yalçın (2019) da Türkiye'deki sakin şehirler üzerine yapmış olduğu çalışmasında; şehirlerin, ait oldukları coğrafya, iklimsel özellikler, nüfusları ve sosyo-ekonomik etkinlikleri bazında değerlendirildiklerinde, düşük nüfuslu, küçük ve denize kıyısı bulunmayan Yenipazar yöresinin, diğer sakin şehirlere nazaran daha dar bir çeşitlilik gösterdiğini ve yerel kalkınmaya yönelik faaliyetlerini halihazırda sürdürme çabasında olduğundan bahsetmektedir. Bu bağlamda çalışmanın, bu araştırma sonucu ile uyum gösterdiği söylenebilmektedir. Ayrıca bu sonuç İnce vd., (2020) çalışmalarının sonucuyla da benzerlik göstermektedir.

Araştırma sonuçlarına göre; özellikle Akyaka yöresi için son yıllarda daha çok yaz aylarında olmak üzere, yaşanan bir "aşırı turizm" durumu söz konusu olmaktadır. Yöreyi ziyaret eden yerli ve yabancı turistlerin şikâyet etmiş oldukları durumlar çoğunlukla aşırı kalabalık, gürültü ve çevre kirliliği olmuştur. Bu araştırma sonucu; Kurnaz ve İpar (2020)'ın yapmış oldukları ve sakin şehir Akyaka'da görülen aşırı turizm olgusunu ele alan çalışma ile benzerlik göstermektedir. Kurnaz ve İpar (2020), çalışmalarında, katılımcılardan elde edilen verilere göre, Akyaka'ya yönelik aşırı turizm talebinin sonucu olarak en fazla çöp ve atık sorununun yaşandığını belirtmektedir. Bu durumun, Akyaka gibi küçük ölçekli bir destinasyon için ciddi ölçüde bir çevre kirliliğine yol açtığından bahsedilmektedir. Ziyaretçilerin, Akyaka'yı tekrar ziyaret etmek istemediklerini belirtmeleri, ilerisi için Akyaka turizmi adına şimdiki durumun aksine bir tehdit oluşturabilmektedir. Bu açıdan, yakın zamanda yerel yönetimlerin girişimde bulunmaları, ziyaretçiler tarafından sıklıkla belirtilen olumsuz deneyimlerin nedenleri ile ilgili tedbir ve düzenlemelere gidilmesi, özellikle çevre kirliliğine çok daha fazla önemiyet gösterilmesi önerilmektedir.

İlgili konuda ileride çalışma yapmak isteyen araştırmacılara ise; Ege bölgesi dışında farklı bir bölgeyi ele alarak, bu bölgede yer alan cittaslow destinasyonlar hakkında yapılan online yorumların incelenmesi ve içerik analizi yöntemiyle analiz edilmesi ya da anket ve/veya görüşme gibi teknikler kullanılarak, yöreyi ziyaret eden yerli ve yabancı turistlerle direkt olarak uygulamalı ve yöreler arasında karşılaştırmalı bir araştırma yapılması önerilebilmektedir.

KAYNAKÇA

Andarabi, F. F., Altunöz, Ö. ve Hassan, A. (2014). Cittaslow Şehirlerde Yerel Halkın Turizmde Yaklaşımı: Seferihisar Örneği, *Eko-Gastronomi Dergisi*, 1(1): 69-86.

Beatley, T. (2005). *Nativeto Nowhere: Sustainable Home and Community in a Global Age* (1st Edition). Washington, DC: Island Press.

Bilgi, M. G. (2013). Türkiye'nin Sakin Şehirlerinde Permakültürel Koruma, Planlama, Yönetim ve Eğitim Pratikleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 29, 45-59.

Büyükköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

<http://www.cittaslowturkiye.org>. Erişim tarihi: [23.01.2021].

Heitmann, S., Robinson, P. and Povey, G. (2011). *Slow Food, Slow Cities and Slow Tourism*. Research Themes for Tourism, CABI, 114.

<http://www.sakinsehirturkiye.org/sakinsehir-akyaka/> Erişim tarihi: [24.01.2021].

İnce, E., İscioglu, D. and Öztüren, A. (2020). Impacts of Cittaslow Philosophy on Sustainable Tourism Development, *Open House International*, 45 (1/2), 173-193.

Karasar, N. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemi Kavramsal İlkeler Teknikleri*. Ankara: Nobel.

Keşkin, E. B. (2010). *Sürdürülebilir Kent Kavramına Farklı Bir Bakış Olarak Yavaş Şehirler (Cittaslow): Seferihisar Örneği*, Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya. <http://tez.yok.gov.tr>, (Tez no: 273355).

Knox, Paul L. (2005). Creating Ordinary Places: Slow Cities is a Fast World, *Journal of Urban Design*, 10(1): 1-11.

Kurnaz, A. H. ve İpar, M.S. (2020). Yavaş Şehir Akyaka'da Aşırı Turizm Olgusunun Esnafın Bakış Açısıyla Değerlendirilmesi. *Journal of Hospitality and Tourism Issues*. 2(1):39-55.

Mayer, H. and Knox, P.L. (2006). Slow cities: Sustainable places in a fast world. *Journal of Urban Affairs*, 28(4): 321-334.

Miele, M. (2013). Cittaslow: Producing Slowness Against the Fast Life, *Space and Polity*, Routledge, 12(1): 135-156.

Neuman, W. L. (2016). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri Nitel ve Nicel Yaklaşımlar*. (Çeviren, Özge, S.) Ankara: Yayın Odası.

Nilsson, J. H., Svard, A. C., Widarsson, A. and Wirell, T. (2011). Cittaslow eco-gastronomic heritage as a tool for destination development. *Current Issues in Tourism*, 14(4): 373-386.

Nosi, C. and Zanni, L. (2004). Moving from typical products to food related services. The slow food case as a new business paradigm. *British Food Journal*, 106(10/11), 779-792.

Onaran, D. C. (2013). *Yavaş Şehirlerde Kentsel Kimlik*, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Özata, M. (2004). *Köyceğiz Sosyal, Siyasal ve Ekonomik Yapısı (1923-1960)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Muğla.

Öztürk, S. (2012). *Small Towns Reshaping Their Urban Planning Policies Joining in the Cittaslow International Network: The Case of Seferihisar in Turkey*, Ankara: Middle East Technical University the Graduate School of Social Sciences.

Pink, S. (2008), *Sense and Sustainability: The Case of the Slow City Movement*, Local Environment, C: 13, No: 2, ss.95-106.

Radstrom, S. (2005). *An Urban Identity Movement Rooted in the Sustainable of Place: A Case Study of Slow Cities and Their Application in Rural Manitoba*, Master of City Planning, University of Manitoba, Department of City Planning, pp.90-113.

Sandıkçı, M. ve Albayrak, A. N. (2020). Yavaş Şehir (Cittaslow) Ağına Katılımın Destinasyona Etkileri: Göynük Örneği, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(3): 1707-1726.

Seferihisar Belediyesi (2010). *Faaliyet Raporu*. <http://seferihisar.bel.tr/wp-content/uploads/formlar/2010-faaliyet.pdf>, Erişim Tarihi: [23.01.2021].

Sert, A. N. ve Dündar, Y. (2018). Yerel Halkın Yavaş (Sakin) Şehir Hakkındaki Algıları: Seferihisar da Nitel Bir Araştırma. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 2(4): 74-91.

Şahinkaya, S. (2010). *Bir Yerel Kalkınma Modeli: Cittaslow ve Seferihisar Üzerine Değerlendirmeler*, http://www.bagimsizsosyalbilimciler.org/Yazilar_Uye/SahinTem10.pdf, Erişim Tarihi: [23.01.2021].

Therez B. W. and Timothy J. L. (2019). Contributions to Sustainable Tourism in Small Islands: An Analysis of the Cittaslow Movement. *Tourism Geographies, an International Journal of Tourism Space, Place and Environment*. 1461-6688.

Tosun, E., K. (2013). Yaşam Kalitesi Ekseninde Şekillenen Alternatif Bir Kentsel Yaşam Modeli: Yavaş Kentleşme Hareketi, *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1, 215-237.

Uslu, A. ve Avcı, U. (2020). Yerel Halkın Cittaslow Hareketine Bakış Açısına Yönelik Bir Araştırma: Köyceğiz Örneği, *Turizm Akademik Dergisi*, 7 (1), 117-131.

Uzan, H. A. (2018). *Yerel Halkın Sakin Şehir (Cittaslow) Bağlamında Erzurum/Uzundere'yi Turizm, Ekonomi, Sosyo-Kültürel ve Çevresel Açından Değerlendirmesi*, Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Ünal M. ve Zavalı S. (2016). Küreselleşme Karşıtı Bir Hareket: Yavaş Hareketi, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(4): 889-912.

Walter, L. (2009). Slow Food and Home Cooking: Toward a Relational Aesthetic of Food and Relational Ethic of Home, *The Journal of The Center for Food in Community and Culture*, 1(1): 1-23.

Xiaoting C. and Heesup H. (2020) Exploring slow city attributes in Mainland China: tourist perceptions and behavioral intentions toward Chinese Cittaslow, *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 37(3): 361-379.

Yalçın, E. (2019). Küresel Kente Alternatif Olarak Sakin Şehir: Türkiye Sakin Şehirleri Üzerinden Değerlendirme. *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi (The Journal of Social Economic Research)* 19(38): 2148-3043.

Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.